

LBRIS

We know
books

Andreea Corca

**ACTIVISMUL CLERICAL ORTODOX
ÎN ISTORIA GĂRZII DE FIER**

**BIOGRAFIA PREOTULUI VALERIU BELEUȚĂ
(1909-1974)**

Andreea Corca

ACTIVISMUL CLERICAL ORTODOX ÎN ISTORIA GĂRZII DE FIER

**BIOGRAFIA PREOTULUI VALERIU BELEUȚĂ
(1909-1974)**

Cuvânt-înainte de Virgiliu-Leon Țărău

CASA CĂRȚII DE ȘTIINȚĂ
Cluj-Napoca, 2025

CUVÂNT-ÎNAINTE. Istoria biografică ca exercițiu de istorie contemporană.....	7
INTRODUCERE.....	13
1.1. Argument	13
1.2. Repere metodologice și surse	19
1.3. Structura lucrării.....	28
1.4. Istoricul cercetărilor.....	30
CAPITOLUL I. Clericii și legionarismul interbelic.....	35
CAPITOLUL II. Copilăria și adolescența lui Valeriu Beleuță. De la școala din Mândra, elev la Liceul „Radu Negru” din Făgăraș	45
2.1. Scurtă istorie a satului Mândra.....	45
2.2. Familia lui Valeriu Beleuță	47
2.3. Primii ani de învățătură.....	52
2.4. Elev în Făgărașul interbelic.....	53
2.5. Eugen Rațiu. Un contrast biografic?.....	56
CAPITOLUL III. Student al Academiei Teologice Andreiene în Sibiu interbelic	58
3.1. Formarea teologică în centrul ortodoxismului transilvănean.	58
3.2. Marea Criză Economică și consecințele sale asupra radicalizării lui Valeriu Beleuță.	61
3.3. Diseminarea legionarismului la Sibiu.....	64
CAPITOLUL IV. V. B. <i>Religius</i> – redactor responsabil al săptămânalului „Legiunea”	69
4.1. Propaganda ultranaționalistă din satele făgărășene.....	69
4.2. Săptămânalul „Legiunea” ca instrument de popularizare a legionarismului.....	70
4.3. „Legionarii nu au înlocuit familia cu partidul, ci au făcut familia fascistă”	76
CAPITOLUL V. Hirotonirea la Poiana Mărului	83
5.1. Competitivitatea obținerii unei parohii.....	83
5.2. Preot la Poiana Mărului.....	93
CAPITOLUL VI. Dimensiunile rurale ale activismului clerical	96
6.1. Intensificarea extremismului de dreapta la Poiana Mărului	96
6.2. Campania electorală și rezultatele alegerilor din 1937	101

6.3. Participarea lui Leon Beleuță și a legionarilor făgărășeni la confruntarea cu jandarmii de la Șinca Veche.....	106
6.4. Valeriu Beleuță și represaliile poliției carliste	110
6.5. Continuarea propagandei între zăbrele	120
6.6. Noi percheziții domiciliare la Mândra și ia cu simboluri legionare	129
CAPITOLUL VII. Scurta existență a statului național-legionar și reversurile biografice din anii dictaturii antonesciene.....	132
7.1. Reverberațiile victoriei legionare în viața lui Valeriu Beleuță	132
7.2. Participarea la rebeliunea din 21-23 ianuarie 1941	141
7.3. Mobilizarea pe Frontul de Răsărit	149
7.4. Recidivarea deziluziei arhanghelice. Eugen Rațiu – din Germania hitleristă, prizonier al Gulagului sovietic	153
7.5. Ernest Bernea și apologia Gărzii de Fier la Poiana Mărului.....	159
7.6. În așteptarea „purificării legionarismului” prin guvernarea antonesciană.....	161
CAPITOLUL VIII. Eugen Rațiu. Întoarcerea în România comunistă, detenția de la Aiud și provocările integrării socio-profesionale.....	169
8.1. Experiența carcerală românească	169
8.2. Noua identitate postcarcerală. Eforturile integrării și stigmatizarea socio-profesională	177
8.3. Decesul lui Ilie Beleuță și existența ulterioară a lui Eugen Rațiu	185
CAPITOLUL IX. Traectoria lui Valeriu Beleuță în anii regimului comunist	193
9.1. Frontul Plugarilor și legăturile cu partizanii.....	193
9.2. Preotul verde din închisorile roșii	196
9.3. Deportarea familiei lui Valeriu Beleuță	202
9.4. Noi divergențe în parohia de la Poiana Mărului	205
9.5. Finalul unui destin, în umbra Securității.....	210
EPILOG POSTBIOGRAFIC	218
1. Familia și apropiații preotului Valeriu Beleuță în anii care au succedat decedului său	218
2. Valeriu Beleuță în memoria comunității de la Poiana Mărului	222
CONCLUZII	231
BIBLIOGRAFIE	237
MULȚUMIRI.....	247
ANEXE.....	249

INTRODUCERE

1.1. Argument

Focalizarea propriilor curiozități intelectuale spre apariția și dezvoltarea extremismului de dreapta în spațiul românesc s-a datorat rezervelor pe care le-am avut în privința idealizării perioadei dintre cele două conflagrații mondiale și a mitului istoriografic al „interbelicului de aur”, pe care le auzisem vehiculate pentru prima oară în perioada studiilor liceale. Acestea constituiau, în realitate, remanențele unor dezbateri generate la nivelul politicii și istoriei românești cu mai bine de trei decenii în urmă, care au continuat să fie propagate sub apanajul „falsei nostalgii a vremurilor netrăite” de către cei care înclină să le idealizeze. Revitalizarea interesului pentru perioada cuprinsă între cele două conflagrații mondiale a survenit la scurt timp după căderea regimului comunist, moment în care a fost invocată perspectiva întoarcerii României la modelul democrației interbelice, ca șansă a anulării unei discontinuități provocate de experimentul sovietizării. „Perioada de aur a mitului pozitiv al interbelicului” s-a suprapus deceniului 1990-1998. Aceasta a fost urmată de valul „dezvrăjirii”, care a (re)adus la lumină fragilitatea proiectului democratic, radicalismul politic și antisemitismul visceral în definirea perioadei interbelice¹.

În primul deceniu postcomunist, anii dintre cele două războaie mondiale au fost caracterizați istoriografic printr-o serie de reprezentări stereotipizate, care au plasat în centrul lor efervescența intelectuală, afirmarea „tinerei generații” și progresul civilizațional, așezate sub influența polilor culturali ai Occidentului. Aceste narațiuni au echivalat perioada interbelică sincronizării cu modernitatea și democratizarea vest-europeană, context în care instaurarea comunismului a fost considerată vinovată de întreruperea ascendenței ce a urmat după realizarea Marii Uniri².

Pentru numeroși români, „vârsta de aur” a istoriei continuă să fie regăsită în interbelic – perioadă în care monarhia, pretinsa prosperitate economică și extinderea teritorială făceau parte din identitatea ființei naționale, în raport cu aceasta, judecându-se întreaga evoluție istorică anterioară și ulterioară³.

¹ Ionuț Butoi, „Epoicalismul interbelic sau despre un mit bipolar”, în *De ce este România astfel? Avatarurile excepționalismului românesc*, coord. Vintilă Mihăilescu, Editura Polirom, Iași, 2017, pp. 200-201.

² *Ibidem*, p. 201.

³ Lucian Boia, *Istorie și mit în conștiința românească*, Editura Humanitas, București, 2017, p. 456.

Pe Valeriu Beleuță l-am descoperit în contextul lecturilor acumulate la începutul studiilor universitare, cu toate că acesta a fost parohul bunicilor mei paterni. Propria apartenență la comunitatea în care Valeriu Beleuță a slujit cu mai bine de cinci decenii în urmă a reprezentat un avantaj în reușita reconstituirii biografiei sale. În sensul propriu-zis al termenului, această cercetare a debutat în toamna anului 2020, atunci când am realizat primul interviu de istorie orală cu unul dintre urmașii lui Valeriu Beleuță, pe care l-am cunoscut prin intermediul celor doi parohi aflați astăzi la Poiana Mărului.

În primăvara anului 2021 am obținut acreditarea Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, solicitând permisiunea digitizării dosarelor deschise de fosta poliție politică atât pe numele lui Valeriu Beleuță, cât și pe numele câtorva dintre apropiații pe care acesta i-a avut alături de-a lungul vieții. Faptul că cea mai mare parte a cercetării s-a derulat în perioada pandemiei COVID-19 mi-a asigurat timpul necesar studierii dosarelor digitizate și aprofundării lecturilor dedicate fascismului românesc.

Pe parcursul anilor 2021-2023, două momente au accentuat provocările intelectuale ridicate prin cercetarea biografiei lui Valeriu Beleuță, validându-mi necesitatea finalizării acestui demers. Acestea au relevat tensiunile memoriei fascismului românesc și modalitățile prin care vechii activiști ai Mișcării Legionare continuă să fie receptați la nivelul mentalităților colective locale și regionale. Primul s-a petrecut în contextul mai multor vizite pe care le-am făcut în cimitirul bisericii parohiale din Mândra (județul Brașov), sat din care provenea Valeriu Beleuță. În încercarea de a afla mai multe detalii asupra originilor sale și a conexiunilor de rudenie cu Horia Sima – pe care mi le dezavuase cu inexactitate urmașul intervievat – am realizat cercetări de teren în cimitirul local, unde am descoperit crucile funerare ale familiei acestuia, aflate într-o evidentă stare de degradare.

După ce am conturat premisele cercetării și am ajuns în posesia dosarelor ACNSAS, am intrat în legătură cu mai mulți săteni din Mândra, care mi-au dezvăluit faptul că ramura locală a familiei preotului de la Poiana Mărului se stinsese odată cu decesul lui Eugen Rațiu – considerat de aceștia ca fiind o rudă îndepărtată a familiei Beleuță.

Sesizarea apariției periodice a unor lumânări pe mormintele familiei lui Valeriu Beleuță m-a determinat să continui cercetările de teren timp de un an. Niciodată nu m-am intersectat în vizitele realizate cu persoane care să se afle în proximitatea mormintelor, iar parohul bisericii m-a înștiințat că nici el nu îi văzuse vreodată pe cei care aduceau micile ofrande. La începutul lunii iunie a anului 2021 am observat însă că lângă crucea mormântului care adăpostea osemintele lui Eugen Rațiu, Ilie Beleuță și Elisabeta Roman era sprijinită o coroană cu flori albe, pe ale cărei panglici era scris: «Eugen Rațiu» și «Prezent». Coroana fusese așezată recent,

motiv pentru care am putut-o plasa în contextul împlinirii a 28 de ani de la decesul lui Horia Sima⁴.

Câteva săptămâni mai târziu, pe platforma YouTube a fost încărcată o înregistrare video, realizată chiar la mormântul de la Mândra⁵. În aceasta am putut identifica urmașii unor foști legionari, care cântau în jurul mormântului celebrul cântec «Sfântă Tinerețe Legionară». Astfel, am descoperit responsabilii depunerii coroanei funerare și motivația gestului lor: în mod evident, mormântul de la Mândra constituia pentru aceștia unica urmă materială și unicul loc de reculegere al memoriei lui Horia Sima din România.

Al doilea episod s-a petrecut cu ocazia lansării unor inițiative privind reorganizarea nomenclatoarelor stradale din Poiana Mărului, câțiva consilieri locali dorind să atribuie numele lui Valeriu Beleuță aleii care conduce spre biserica parohială. Justificarea atribuirii noii denumiri a fost formulată de oficialii primăriei prin alcătuirea unei scurte biografii a fostului paroh, subliniindu-i puternica filiație spirituală cu Poiana Mărului și „pastorația exemplară” dovedită de-a lungul a patru decenii:

„A fost un cunoscut preot originar din comună, apreciat de întreaga comunitate. Născut la 18 noiembrie 1909 dintr-o familie de preoți, urmează cursurile liceului Radu Negru din Făgăraș, apoi Academia Teologică din Sibiu (1928-1932), apoi continuă studiile la facultatea similară din București. La 11 martie 1934 este hirotonit preot la Parohia din Poiana Mărului. În acest sat a rămas statornic, având o pastorație exemplară. La 12 iunie 1941 este mobilizat ca preot militar cu grad de căpitan și trimis pe frontul de est, iar pentru faptele sale de vitejie este decorat cu Ordinul Steaua României cu mențiunea «un preot viteaz pe linia I-a în armata română». În calitate de intelectual proeminent ridică o cruce în fața școlii din Poiana Mărului, cruce considerată de autorități ca fiind legionară. În anul 1948 a fost arestat de securitatea din Brașov până în anul 1949. Nu după mult timp, în 1951, este din nou arestat până în toamna lui 1955, fiind trimis și înțemnițat la Canalul Dunăre Marea Neagră și la Poarta Albă. După eliberare, preotul Valeriu Beleuță și-a reluat activitatea la Biserica din Poiana Mărului până în 1973. Din documentele fostei Securități nu reiese în mod clar motivul pentru care a purtat stigmatul nefericit de legionar, etichetă care i-a creat mari neajunsuri în perioada comunistă. Este grațiat prin Decretul nr. 421/1955, dar îi este confiscată averea. Reușește să revină la parohia Poiana Mărului de unde se pensionează. A decedat în 1974 fiind înmormântat în cimitirul bisericii pe care a păstorit-o”⁶.

⁴ Pentru comemorările (neo)legionare care au loc în cimitirul parohial din Mândra, a se vedea festivitățile organizate de Fundația „Ion Gavrilă Ogoranu”, difuzate de postul Făgăraș TV în anul 2013: <https://www.youtube.com/watch?v=LG-wg58M8Mw&pp=ygUKaG9yaWEgc2ltYQ%3D%3D>, data ultimei accesări: 22 februarie 2025.

⁵ Între timp, înregistrarea a fost ștersă din mediul online.

⁶ Arhiva Primăriei Poiana Mărului, *Lista cu denumirile străzilor și zonelor din comuna Poiana Mărului județul Brașov. Motivarea alegerii denumirilor*, f. nr. (sursă obținută prin amabilitatea Mariei Neculoiu).

Din motivația sus-citată, transpare ideea conform căreia, pentru actualele autorități locale, faptul că preotul Valeriu Beleuță a fost decorat în război, a fost condamnat politic în timpul regimului comunist și s-a bucurat de simpatia parohienilor reprezintă suficiente argumente pentru a atribui numele său unei alei importante din Poiana Mărului și de a-l transforma într-o figură demnă de respectul comemorativ al comunității, apartenența ideologică a acestuia reprezentând un detaliu lipsit de semnificație.

Cererea de a acorda respectivei alei numele lui Valeriu Beleuță a fost respinsă de Comisia de Atribuire sau Schimbare de Denumiri a Prefecturii Brașov la data de 12 iunie 2023. Avizul nefavorabil a fost explicat de membrii comisiei prin invocarea militantismului politic al fostului duhovnic: „[...] întrucât preotul Valeriu Beleuță a avut legături cu Mișcarea Legionară, fiind membru în conducerea Comitetului de Redacție a «Gazetei săptămânale – Legiunea», apărută la Mândra în august 1932”⁷.

Două luni mai târziu, recursul autorităților administrative de la Poiana Mărului a fost anulat de Prefectura Brașov, acestea fiind avertizate de pericolul ca denumirea propusă să cadă sub incidența OUG nr. 31/13.03.2002 privind interzicerea promovării organizațiilor și simbolurilor cu caracter fascist. Imediat după emiterea celui de-al doilea aviz nefavorabil, am fost contactată de un consilier local, aflând pentru prima oară de inițiativa denumirii propuse. În afara constatării faptului că lista noului nomenclator stradal fusese alcătuită fără consultarea opiniei publice și fără consultarea unei persoane avizate din punct de vedere științific, am reușit să probez veridicitatea învinuirilor aduse lui Valeriu Beleuță de membrii comisiei prefecturale, persoana care m-a contactat crezând că este vorba, mai degrabă, despre o confuzie. După ce am putut oferi explicații nu doar în privința periodicului „Legiunea”, dar și în privința altor acte de prozelitism legionar la care Valeriu Beleuță a fost asociat în timpul vieții, consilierul a înțeles că orice altă contestație ar fi zadarnică.

Aceste două episoade sunt importante din multiple puncte de vedere pentru relevanța cercetării realizate. Prezentul comunităților din Mândra și Poiana Mărului nu poate fi înțeles fără cunoașterea memoriei colective locale și regionale și a reprezentărilor despre trecut ale membrilor acestora. Felul în care ambele comunități făgărase înțeleg să se raporteze la istoria recentă sugerează continuitatea modelării identităților prin invocarea narațiunilor alterate ale trecutului. Numai prin reconstituirea documentară a acestui trecut se pot descifra aparentele ambiguități ale prezentului.

La începutul drumului care a condus la reușita publicării acestei cercetări, m-am întrebat în ce măsură ar putea un studiu de istorie locală și regională să fie

⁷ Arhiva Primăriei Poiana Mărului, nr. înregistrare 4.623 din 21.06.2023 (sursă obținută prin amabilitatea Mariei Neculoiu).

integrat în paginile „marii istorii”. Am trasat ipoteza faptului că acesta ar putea, cel puțin, să combată reprezentările distorsionate ale trecutului recent și să descarcereze memoria unor personalități care au traversat istoria „de la nivelul de jos” al marginalității sociale și politice.

În general, în literatura română de specialitate, se remarcă insuficiența aprofundării microistoriilor, monografiilor și biografiilor documentate științific. Înaintea parcurgerii biografiei lui Valeriu Beleuță, o scurtă prezentare a vieții sale este necesară pentru familiarizarea cititorului cu evenimentele principale care au marcat existența acestuia:

Valeriu Beleuță s-a născut la 18 noiembrie 1909 în localitatea Mândra din comitatul Făgăraș. Conexiunile de rudenie cu Horia Sima, comandant al Mișcării Legionare, i-au influențat întreaga traiectorie biografică, determinându-i într-o măsură semnificativă parcursul ideologic de mai târziu.

După absolvirea Liceului „Radu Negru” din Făgăraș, în 1928, Valeriu Beleuță s-a înscris la cursurile Academiei Teologice Andreiene din Sibiu, decizia de a urma cariera sacerdotală fiind adoptată sub înrâurirea unchiului său – Ilie Beleuță, membru al corpului profesoral academic.

Anii studiilor teologice au fost divizați între desăvârșirea educației superioare și inițierea primelor contacte cu Garda de Fier. În 1932, Valeriu Beleuță a reușit să pună bazele primei Frății de Cruce a studenților teologi din Sibiu, pe care a supranumit-o „Martirii Credinței”.

După absolvirea Academiei Teologice Andreiene, Valeriu Beleuță a devenit redactor-responsabil al ziarului săptămânal „Legiunea”, înființat la Făgăraș de un colegiu restrâns de simpatizanți ai Gărzii de Fier, printre care se număra și Horia Sima. Obiectivul principal al publicației a constat în propagarea preceptelor legionare în Țara Făgărașului. Activitatea redactorială exersată de Valeriu Beleuță nu a avut o lungă durată, organele polițienești interzicând difuzarea „Legiunii” după numai patru săptămâni de la prima sa apariție.

La 11 martie 1934, Valeriu Beleuță a fost hirotonit pe seama parohiei din Poiana Mărului, situată la jumătatea distanței dintre Brașov și Făgăraș. În următorii ani, a intrat în contact cu filosoful și etnograful Ernest Bernea, cunoscut apologet al legionarismului interbelic, a cărui prezență în localitatea păstorită devenise familiară încă dinaintea hirotonirii sale.

Intensificarea propagandei legionare în mica așezare transilvăneană de munte, contextualizată prin tulburările politice interne, a determinat arestarea lui Valeriu Beleuță în vara anului 1938 și închiderea acestuia în Penitenciarul Brașov. Eliberarea a survenit câteva luni mai târziu, Valeriu Beleuță reușind să își reia locul în parohia din Poiana Mărului, fără a abandona însă eferescența arhanghelică, ce a culminat la momentul proclamării Statului Național-Legionar.

În timpul rebeliunii legionare din 21-23 ianuarie 1941, Valeriu Beleuță s-a alăturat grupării conduse de Traian Trifan în rezistența contra predării Prefecturii

Județene Brașov la dispoziția autorităților armate. După consumarea rebeliunii și instalarea dictaturii antonesciene, a reușit să fie absolvit de pedeapsa prevăzută pentru participării la evenimente, întrucât nu au fost identificate probe care să ateste certa sa implicare în rezistența legionară. Valeriu Beleuță a rămas însă pe „lista neagră” a poliției politice, iar în vara aceluiași an, a fost mobilizat în cadrul operațiunii militare germano-române, remarcându-se pe fronturile deschise la Bug și Odessa. Pentru curajul dovedit, a fost distins cu Ordinul „Steaua României” cu spade și cu panglica de „Virtute Militară”. Schimbările petrecute după 23 august 1944 au avut consecințe nefaste asupra destinului său, fiind internat pentru câteva luni în lagărul de la Hălchiu. Această măsură nu a reprezentat decât începutul suferințelor de care a avut parte în următorii ani.

Instaurarea comunismului în România a determinat condamnarea politică a duhovnicului de la Poiana Mărului, survenită ca rezultat al afilierei ideologice anterioare. Până în anul 1954, Valeriu Beleuță a trecut prin detenții succesive în penitenciarele Brașov și Codlea și a fost internat administrativ în coloniile de muncă de la Capul Midia și Peninsula. Familia sa a fost deportată în localitatea Comăna de Jos din Raionul Racoș, iar mica proprietate pe care o avea la Poiana Mărului a fost confiscată de către stat.

După eliberare, Valeriu Beleuță a reușit să își readucă familia la Poiana Mărului și să își reia rolul de slujitor al parohiei locale. Până la data decesului său, petrecut în ianuarie 1974, a rămas credincios dezideratelor fasciste, neîncetând să spere în resuscitarea politică a legionarismului și în revenirea lui Horia Sima din exil.

Un obiectiv fundamental al cercetării realizate s-a materializat în identificarea dimensiunilor rurale ale activismului clerical, încercând să descopăr modalitățile prin care liderii religioși locali au reușit diseminarea propriilor afinități politice în rândul membrilor comunităților parohiale și magnetizarea țărănimii interbelice în spectrul ideologic fascist. Acest obiectiv are potențialul de a conduce la elaborarea unor noi perspective asupra structurilor organizaționale fasciste, reiterând importanța cadrelor legionare din provincie în ceea ce privește modelarea percepțiilor politico-ideologice ale locuitorilor universului rural din interbelic.

Biografia lui Valeriu Beleuță include aspecte caracteristice practicilor activismului clerical, ilustrând rolul liderilor religioși locali în propagarea dezideratelor Gărzii de Fier. Totodată, ea contribuie la augmentarea mijloacelor prin care forțele macroistorice au determinat experiențele individuale ale fascismului, relevând o serie de dimensiuni particulare activismului clerical. Departate de a intenționa să condamne personalitatea lui Valeriu Beleuță, biografia își propune să reconstituie obiectiv aspectele vieții sale și să explice motivațiile atitudinilor manifestate pe parcursul acesteia, fără dorința reabilitării. Ea nu tratează problematicile politicii interbelice, istoriei fascismului și antisemitismului românesc, ci felul în care toate acestea au interferat cu viața unui personaj ales din rândul clerului inferior.

Recrudescența neofascismului în peisajul contemporan face ca studiile dedicate Mișcării Legionare să devină cu atât mai necesare, încercând să combată atitudinile „suveraniste” și exclusiviste prin dezavuarea falimentului politic, social și moral al extremismului românesc.

1.2. Repere metodologice și surse

Structura narativă a lucrării se concentrează preponderent asupra biografiei lui Valeriu Beleşu. Debutul cercetării realizate a fost marcat de imperativul verificării predispozițiilor ideologice care planau asupra memoriei acestuia.

Una dintre principalele metode pe care mi-am fundamentat cercetarea a fost cea a biografiilor intersectate, avansată de antropologul american Oscar Lewis. Pe parcursul anchetelor sociologice pe care le-a desfășurat pentru a surprinde existența cotidiană a mexicanilor, Oscar Lewis a intervievat mai multe persoane din interiorul aceluiași familii, demonstrând cum destinele acestora erau întrepătrunse în virtutea legăturilor de rudenie⁸.

Importanța acestei metode a fost accentuată de mai mulți specialiști din domeniul sociologiei și biografiei. Daniel Bertaux a subliniat relevanța nivelului intermediar al relațiilor intersubiective în alcătuirea unei biografii, realizate între persoane conectate prin rudenie⁹. Odată cu descoperirea importanței lor, istoria familiei s-a constituit într-o nouă „gramatică metodologică”, în care micro-grupul social al unor personaje supuse analizei biografice a fuzionat ipostazei unui actor supra-individual¹⁰.

Pentru a înțelege felul în care am aplicat metoda biografiilor intersectate și cum aceasta a interferat istoriei familiei, este necesară definirea cadrului conceptual al biografiei. Astfel, termenul de „biografie” provine din juxtapunerea cuvintelor din greaca veche: „bios” = „viață” și „grapho” = „a scrie”, sensul de bază fiind cel al „descrierii vieții sub forma unei cărți”.

Multă vreme considerată „copilul bastard al științei și literaturii”, biografia este concentrată pe înțelegerea unui personaj și a contextului istoric în care acesta a trăit, încercând să propună o cunoaștere alternativă a trecutului. Din punctul de vedere al genurilor, ea se intersectează cu autobiografia, memorialistica, romanul personal, poemul autobiografic și jurnalul intim.

⁸ Oscar Lewis, *Five Families. Mexican Case Studies in the Culture of Poverty*, Science Editions, INC, New York, 1962; Idem, *Pedro Martínez. A Mexican Peasant and His Family*, Vintage Books, New York, 1964; Idem, *Copiii lui Sánchez*, Editura Univers, București, 1978.

⁹ *Apud*. Dan Lungu, *Povestirile vieții. Teorie și documente*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2009, p. 72.

¹⁰ *Ibidem*, p. 73.